

Projev prezidenta AK ČR na 35. sněmu, který se konal 21. května 2026 v Olomouci

21.5.2026 - | Akademie věd České republiky

Vážené delegátky, vážení delegáti, vážení vzácní hosté, dámy a pánové. Nejdříve mi dovolu, abych Vám poděkoval. Hostům za to, že dorazili a že jsou připraveni si vyslechnout naše problémy a spolupracovat s námi na jejich řešení, delegátům, představenstvu a prezídiu pak děkuji za spolupráci nejen v posledních třech letech. Velmi si toho vážím, zvláště s ohledem na nelehkou dobu, kterou si zemědělství prochází, to nebylo pro mnohé z Vás jednoduché, a přesto jste dělali a děláte něco navíc. Něco nejen pro sebe, ale také pro ostatní, pro svůj obor, pro tuto zemi. A já Vám za to ještě jednou děkuji.

Nejenže za sebou máme nelehké období, ale také se scházíme v nelehké době. V nelehké době pro zemědělce, kteří těžko hledají komoditu, která by byla rentabilní. Zároveň se nacházíme v časech měnícího se světa. V tomto deglobalizovaném světě plném konfliktů a krizí se ukazuje, že zemědělství není jen jedním z mnoha hospodářských oborů. Zemědělství je strategickým sektorem každého státu.

A zároveň bývá prvním sektorem, na který všechny krize rychle a citelně dopadnou. V Evropě je ale zemědělství přes politické proklamace oborem posledním, jehož problémy se začnou skutečně řešit.

Prezidentem Agrární komory jsem šest let. V těchto šesti letech přišly tři velké krize. Nejdříve covid. Potom válka na Ukrajině. Dnes konflikt na Blízkém východě a pokračující geopolitická nejistota. Výsledek? Historicky vysoká Inflace. Dražší energie. Dražší pohonné hmoty. Dražší minerální hnojiva. Dražší technologie. Dražší úvěry. Dražší práce.

Zároveň má Evropa talent vytvářet si krize vlastní, drahé energie doplňují drahé povolenky a konkurenceschopnost unijním producentům ztěžují mrtvé náklady na vykazování údajů, které globální trh nezaplatí. Jen pro ilustraci. Podle průzkumu z roku 2025 musely jen německé firmy najmout dalších 350 tisíc zaměstnanců, jejichž úlohou bylo pouze vyplňovat formuláře.

Když jsme u Německa. Ohledně Mercosuru jsme mnohokrát i od našich politiků, mnohdy pod vlivem sousední na produkci automobilů zaměřené země slyšeli, že “se nám nic nestane”.

Přesto už dnes v provizorní platnosti dohody EU-Mercosur ceny hovězího klesají.

A nejen zde. Obecně platí, že zatímco náklady rostou, ceny mnoha komodit stagnují, či v případě mléka padají.

Ještě před rokem bylo přitom mléko jednou z mála komodit, u kterých cena pokrývala náklady a dávala chovatelům alespoň určitou stabilitu. Dnes ceny padají, zatímco náklady zůstávají vysoké. Situace, kterou lze přestát několik měsíců, ale těžko ji přežít, pokud by trvala celý rok.

Rozdíl oproti covidové krizi, nebo konfliktu na Ukrajině, kdy se peníze nespaly do zemědělství, ale nejdříve podnikatelům, kteří nemohli provozovat svou podnikatelskou činnost a později domácnostem, které si nemohly dovolit vyšší energie a nájmy, je jeden.

Stát má dnes výrazně menší možnosti pomáhat. Veřejný dluh České republiky od roku 2020 narostl přibližně o 1,74 bilionu korun. Za posledních 6 let významně vzrostly výdaje státu, ale výdaje do zemědělství v poměru k veřejným výdajům klesaly. Zároveň se zvýšily odvody OSVČ, korporátní daň,

a především daň z nemovitých věcí na zemědělskou půdu.

Musíme proto urychlit věci, které dlouhodobě žádáme, a které nutně potřebujeme, dříve ke stabilizaci, dnes k záchraně sektoru. Nezdaňování dotací, úleva na sociálním pojištění, úprava Strategického plánu ve prospěch produkčního zemědělství. Ke krizové situaci v zemědělství a jejímu řešení chceme svolat mimořádné jednání vlády. Dnešní zanedbatelný pokles příjmů nebo naopak nárůst výdajů státního rozpočtu na podporu strategických sektorů zemědělství a potravinářství je zanedbatelný ve srovnání s tím, jaké důsledky by měla nečinnost.

Na evropské úrovni chci osobně možná trochu kontroverzně navrhnout kompenzaci obchodních dohod, větší využití zemědělské produkce v energetice a výrobě biopaliv a revokaci Evropské zelené dohody.

Na tomto místě jasně říci jednu věc. Velmi si vážíme přístupu Ministerstva zemědělství i všech lidí, kteří se snaží hledat možnosti, jak sektoru pomoci. Víme, že prostor není jednoduchý. Víme, že rozpočtová situace státu je složitá. Ale zároveň musíme otevřeně říkat, že bez produkčního zemědělství nebude potravinová bezpečnost nebude stabilní venkov a nebude ani strategická odolnost státu. A právě tato stabilita je nyní ohrožena, pokud zemědělským podnikatelům nepomůžeme, nebo nesnížíme jejich regulatorní a daňovou zátěž.

Dnešní zemědělství totiž nebojuje jen s počasím a trhem. Čím dál více bojuje i s politicky vytvářenými náklady. Green Deal možná změnil slovník, ale jeho podstata v mnoha oblastech zůstává stejná. ETS2. CBAM. Odlesňovací agenda. Přibývající administrativa. Stále složitější podmínky. Neustále nové evidence, kontroly a formuláře. Evropský i český zemědělec dnes nesoutěží jen s počasím a konkurencí ze světa. Stále častěji soutěží s vlastní legislativou. A přitom je dnešní zemědělec možná nejuniverzálnějším podnikatelem v celé ekonomice.

Musí rozumět půdě, počasí a biologii. Musí rozumět ekonomice, energiím a technologiím. Musí zvládat moderní stroje, precizní zemědělství, satelitní systémy i digitální evidenci. Přes den řeší výrobu, večer sedí nad formuláři, kontrolami a administrativou. Jednou je agronomem, podruhé ekonomem, potřetí právníkem, technikem nebo IT specialistou.

A přesto se často setkává s tím, že jeho práce není vnímána jako strategická a nenahraditelná, ale jako samozřejmost.

Jenže potraviny nejsou samozřejmost. Jedte se podívat kamkoliv mimo Evropu, kde si ještě dnes žijící generace velmi dobře pamatují, co je to nedostatek.

A už vůbec není samozřejmost člověk, který potraviny vyrábí a který je ochoten nést všechny tlaky, rizika a odpovědnost, které dnešní zemědělství přináší.

O to důležitější je, abychom nyní neztráceli hrdost, a hlavně stavovskou soudržnost.

Pokud se budeme dál rozdělovat na malé a velké, rostlinné a živočišné, tradiční a moderní, ekologické a konvenční, nepomůžeme nikomu — a nejméně sami sobě. Dopady současných krizí totiž dopadají na všechny.

Právě proto musíme hledat cestu k sobě navzájem. A stejně tak musíme hledat cestu k veřejnosti.

Musíme umět vysvětlovat, proč české zemědělství potřebujeme. Proč má smysl chránit domácí produkci. Proč není normální dovážet potraviny z druhého konce světa, zatímco domácí producent končí. Proč není možné chtít po evropských zemědělci nejprísnejší pravidla na světě a zároveň sem dovážet produkci ze zemí, kde podobná pravidla vůbec neplatí.

A právě proto je tak důležitá silná Agrární komora České republiky.

Možná si v dobrých časech někteří kladou otázku, proč vůbec silnou profesní organizaci potřebujeme. Ale právě v době krizí se ukazuje, jak zásadní její existence je.

Bez Agrární komory by řada témat vůbec nebyla otevřena.

Bez Agrární komory by nebyl tlak na úpravy Strategického plánu.

Bez Agrární komory by nebyl tlak proti nevyváženým obchodním dohodám.

Bez Agrární komory by nebylo možné hájit české zemědělství v Bruselu ani doma.

A bez silné členské základny by Agrární komora nikdy nemohla být silným partnerem vlády ani evropských institucí.

Proto dnes nechci mluvit jen o problémech. Chci mluvit také o odpovědnosti.

Nestačí být jen dobrým producentem potravin.

Pokud chceme mít podmínky, ve kterých bude možné produkovat české potraviny i za deset nebo dvacet let, musíme být aktivní také profesně, veřejně a stavovsky.

Musíme být aktivními členy Agrární komory.

Protože právě teď se rozhoduje o podobě evropského zemědělství na další desetiletí.

Čekají nás zásadní jednání o budoucnosti Společné zemědělské politiky po roce 2027. Čeká nás boj o evropský rozpočet.

Čeká nás debata o ETS2, CBAM, obchodních dohodách, přípravcích na ochranu rostlin i budoucnosti živočišné výroby.

Ve všech těchto debatách musíme být slyšet.

Musíme být aktivní, vědomi si svého významu a hlavně jednotní.

I proto jsme jako nové motto Agrární komory, které se teď bude objevovat v propagačních materiálech zvolili „Kořeny v tradici, síla v jednotě“.

Anglický básník a spisovatel 17. století John Donne kdysi napsal, že žádný člověk není ostrovem. Žádný člověk by se neměl izolovat od společnosti, od společné odpovědnosti.

Císař František Josef I. Pak o tři století později používal heslo Viribus unitis — společnými silami.

Kdo mě zná, ví, že historie je mým koníčkem, a vždycky jsem měl pocit, že zemědělci jsou určitým nositelem historie a tradic, víc než zbytek společnosti. Právě proto, že mnozí z nás na stejných polích hospodaří celé generace. Stejně tak jako rostliny, které pěstujeme koření v této zemi, sahají kořeny naší tradice do historie této země, která si prožila velmi těžká období.

Dobré a silné časy přišly jen tehdy, kdy jsme dokázali být jednotní. To se nás bála celá Evropa. Porážka mnohdy přišla, až když jsme zradili sami sebe.

Proto říkám ne dalšímu rozdělování.

Ne dalším sporům zemědělců mezi sebou.

Ale společnou sílu, společný hlas a společnou odpovědnost.

Zemědělství dnes nepotřebuje lítost. Potřebuje podmínky, aby mohlo pracovat.

Potřebuje méně ideologie a více realismu.

Méně byrokracie a více důvěry.

Méně politických sloganů a více konkrétních činů.

Ale potřebuje také aktivní lidi. Lidi, kteří budou ochotni bojovat nejen za své hospodářství, ale za celý sektor.

Protože právě v době krizí se ukazuje, jak důležité je mít silnou a jednotnou Agrární komoru.

Komoru, která se nebojí ozvat. Která přichází s konkrétními návrhy, ať je ve vládě kdokoliv.

Komoru, která dokáže hájit české zemědělství doma i v Evropě.

Komoru, která spojuje a táhne za jeden provaz za jedním cílem.

Pokud mají mít moje děti, Vaše děti, Vaše vnoučata i za deset nebo dvacet let české potraviny, na které se mohou s důvěrou spolehnout, co se týče jejich kvality a původu, protože jsou vždycky u jejich producentů vítáni, jak se stalo nejen díky dnům otevřených dveří, tradicím, musíme právě za tímto cílem vyjít společnými silami.

A právě proto Vás dnes chci požádat nejen o další mandát, ale také Vám chci poděkovat za to, že jste dobrými zemědělci a moc bych si přál, abyste dál nejen Vy v tomto sále vytrvali a dokázali svým záparem a smyslem pro dobrou věc nakazit zbytek společnosti a hlavně politiky, kteří o nás mnohdy rozhodují.

Děkuji, že jste aktivními zemědělci, děkuji, že jste aktivními členy Agrární komory České republiky a děkuji za posledních šest let práce, která má smysl a na kterou můžeme být hrdí. Já osobně jsem byl vždycky hrdý na to, že jsem zemědělec a také nikoliv jejich lobbista, ale jejich představitel a obhájce a bojovník za naše společné oprávněné zájmy.

Protože jen společnými silami — *viribus unitis* — můžeme zajistit, aby českému zemědělství hrana nezvonila. Ale aby mělo budoucnost.

Ještě jednou děkuji.

<https://www.akcr.cz/txt/projev-prezidenta-ak-cr-na-35-snemu-ktery-se-konal-21-kvetna-2026-v-olomouci>